

Sestry a bratři, prokázat dobrodiní je bezesporu skvělá věc. Jenže patří už k nám lidem, že i ty nejlepší věci dokážeme zamořit, ušpinit nějakými svými nečistými úmysly. Přesně o tom Pán Ježíš vypráví v dnešním evangeliu. Ale nevěšzte hlavu, netřeba naříkat nad lidskou zkažeností. Ona existuje cestička, jak dobré věci dělat dobře.

Když ty prokazuješ dobrodiní... (2) Těmito slovy uvádí Ježíš svou radu. Bibličtí překladatelé si zde pohráli s řeckým textem a poněkud nám zastřeli původní význam. Jiný překlad – doslovnější – by mohl klidně znít:

když ty dáváš almužnu.

Dobrodiní, o němž je zde

řeč, není libovolná charitativní akce. Mluví se o almužnách, o péči o chudé.

Chudoba byla velikánskou bolestí tehdejší doby. Podle odborníků byly na přelomu letopočtu Judsko a Galilea, čili dvě hlavní oblasti židovského osídlení, beznadějně přelidněné. Půda sice rodila – a ne málo –, ale lidí bylo prostě hodně. Nešlo hospodářství rozdělit tak, aby každá rodina získala obživu. Navíc většina pozemků byla v rukou velkostatkářů. Ti tvořili spolu s jeruzalémským kněžstvem a výběrčími daní tenoučkou, velmi tenoučkou vrstvu bohatých obyvatel. Pak následovala, jak říkáme, střední vrstva – řemeslníci, drobní obchodníci, řadoví kněží. Ovšem ani tahle vrstva nebyla kdovíjak početná. Drtivá většina židů byla chudá. Prostředky k životu sháněli, kde se dalo. Mnozí pracovali jako námezdní dělníci, najímaní vždy na jeden den. Vzpomeňte na podobenství o dělnících na vinici. V něm hospodář vychází během dne opakovaně na tržiště a pokaždé tam najde dost nezaměstnaných, kterým nabídne práci. Takový byl obrázek

tehdejšího života. Anebo si připomeňme ještě jednu drobnost, která vykresluje nuzné poměry. Pán Ježíš když povolával učedníky, zastihl bratry Petra a Ondřeje, jak vrhají síť do moře. Ani loď neměli, pohybovali se jen po mělčině u břehu. Podle toho také vypadal i úlovek. Zkrátka: chudoba patřila k životu mnohých Ježíšových současníků.

V této souvislosti rozumějme i Ježíšově radě. **Když ty prokazuješ dobrodiní,** nebo jinak
přeloženo, **když ty dáváš almužnu,**

to byl pokyn do běžného života. Pro nás je almužna poměrně exotickou záležitostí. S žebrajícími chudáky se setkáme leda někde na nádraží, a to spíš jenom ve velkých městech. Někdo na ně možná narazil v cizině a poskytl jim nějakou tu příslovečnou almužnu. Tenkrát však u židů tvořily almužny či milodary základ sociální péče. Kdo měl, ten byl vybízen k tomu, aby dával. Aby se dělil s potřebnými, aby ze svého zisku podporoval ty, kterým se tak nedařilo. Vše bylo chytře vymyšlené. V mnohých obcích fungoval jakýsi výbor, pár pověřených lidí, kteří s kasičkou obcházeli domácnosti majetných či zajištěných sousedů a žádali je o dar pro chudé. Z vybraných peněz se pak každý pátek, tedy před svátečním sobotním dnem, vyplácela týdenní podpora. Moc velká nebyla, pouze tolik, aby se z ní dalo pořídit 14 porcí chleba, na každý den dvě skromná jídla.

Tady udělám malou odbočku. Židé byli na svůj způsob chudinské péče právem pyšní. Vždyť dokázali účinně aspoň trochu pomáhat i těm největším chudákům. U okolních pohanů něco takového nepřicházelo v úvahu. Chyběl jim motiv k podobnému úsilí. Mezi židy však žilo silné vědomí sounáležitosti. „*My, Izrael, jsme lid Boží. Patříme k sobě, chudí i bohatí. Nás si Hospodin vyvolil, abychom konali mezi národy jeho vůli.*“

Víra v Hospodina se nesnáší s lhostejností, naopak učí zodpovědnosti za souvěrce. Tuhle zásadu od židů zcela samozřejmě převzali i křesťané. Již v samých počátcích dbala církev na to, aby nikdo z jejích členů netrpěl hladem. V knize Apoštolských skutků čteme o rozdělení pokrmu nezaopatřeným vdovám, jímž byli pověřeni diákoni-jáhnové. Později se pak dovídáme, jak apoštol Pavel na

svých cestách konal sbírku ve prospěch chudých z jeruzalémského sboru. Opravdová víra se neobejde bez ohledu na druhé. Proto se dnes zapojujeme do celocírkevní sbírky na křesťanskou službu, aby rovněž naše církve mohla organizovaně a cíleně pomáhat. Právě dílo křesťanské lásky, křesťanské služby činilo církve přitažlivou a užitečnou, takže se během několika prvních staletí nesmírně rozrostla a získala na vážnosti. V polovině 4. století římský císař

Julián Apostata neboli Odpadlík popřel svou křesťanskou výchovu a chtěl obnovit vliv pohanských kněží. I nakázal jim, aby se i oni při svých svatyních a obětištích starali o chudé a nemocné. Jenže ono to nějak nešlo. Rozmanitá božstva nedokázala lidi navzájem spojit tolik jako jediný a pravý Bůh.

Když ty prokazuješ dobrodiní, když ty dáváš almužnu jsou slova zaměřená do každodenní praxe. Nemyslí se na příležitostné, nahodilé setkání s žebrákem. Myslí se na pravidelný odvod příspěvku. Nikoliv náhoda, nýbrž něco, s čím se počítá, co si lze zaonačit tak, aby druhí viděli a aby koukali.

Když prokazuješ dobrodiní, tak to nevytrubuj před sebou

, říká Ježíš.

(2)

Nedělej z toho haló,

nechtěj budit pozornost

, vždyť je to samozřejmá věc. Nepomáháš přece druhým proto, abys získal potlesk u diváků. Nehraj divadlo pro okolí, ale soustřeď se na Boha. V něj věříš, jeho láska není nabubřelá, ale je účinná. Tak podle toho sám jednej. Moc nepřemýšlej o tom, kdo tě vidí, poněvadž tím nikomu stejně nepomůžeš, jenom ztrácíš čas.

Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv.

(1)

A též by šlo dodat: Varujte se konat správné skutky před sebou, sobě samému na odiv.

Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice.

(3)

Nekochej se tím, kolik jsi toho už pro druhé udělal. Copak je to tak výjimečné, copak můžeš nekonat?

Když Pán Ježíš tvrdí, že si dobrodiní, modlitba a odříkání nezaslouží veřejný obdiv, tak ale ani náznakem tyhle činnosti neznehodnocuje. On zná jejich cenu. Dělej dobré věci tak, aby zůstaly skryty, **a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.** (4)

Dobře koná dobro ten, kdo si z něj nechce nic přivlastnit – ani špetku slávy. Tu nejlepší odměnu stejně nedostaneme od lidí, nýbrž od Otce, který vidí i to, co je skryto. Myslím, že ani my zde o sobě pořádně nevíme, co kdo dělá pro druhé. Čeho se zřekl, kolik času a peněz obětoval nějakému úkolu nebo s jakým úsilím se modlil za blízkého člověka. Vy všichni, kdo se takto namáháte slyšte tedy nakonec: vaše námaha není marná. Odměna vás nemine. Amen.

4 / 5

Napsal uživatel Jiří Tengler

Středa, 19 Září 2007 10:24 - Aktualizováno Čtvrtek, 17 Leden 2008 22:23

□ □

Žalm 112,5-9

Kázání na 13. neděli po Trojici, 2. září 2007